

Ektoparazité – „perožrouť“

V tomto roce je díky povětrnostním podmínkám vysoký výskyt ektoparazitů. Jak na holubech, tak i v holubnicích. Tento článek se zabývá nejčastěji se vyskytujícími parazity, kteří poškozují holubům peří – Perožrouť.

Určitě už každý chovatel perožrouť u svých holubů na spodní straně křídla viděl. Pokud křídlo otevřete a nahlédnete na spodní stranu letek je silný výskyt těchto perožrouťů snadno rozeznatelný. Podlouhlá, velmi tenká a hnědá zvířátka rychle se pohybující na spodní straně letek do ochrany krycího peří. U některých holubů je můžeme najít i v peří na krku. Velmi důležité je kontrolovat často větší množství holubů, zejména holuby se světlými letkami. Chovatel by měl své holuby pravidelně prohlížet. Za prvé bude mít přehled o celkovém množství parazitů a za druhé může silně napadené holuby okamžitě oddělit. Často je to tak, že výrazně napadení jednotlivci nejsou úplně v pořádku i z jiných zdravotních aspektů.

Podobné je to i u celého stavu holubů. Pokud při opakovaných kontrolách zjistíme zvyšující se napadení perožrouť, může to být známka zvýšeného stresu holubů, nebo nastupujícího onemocnění. Dobré je pak zvážit kontrolu u veterináře.

Mnohdy nejsou vidět na peří žádní perožrouť, ale jen jejich vajíčka. Ta jsou díky jejich velikosti a barvě mnohem hůře rozeznatelná. Najít se dají hlavně u stvolu menších per, na krycím peří prvního a druhého řádu. Vajíčka rozeznáme jako maličké bílé, kulaté obaly. Pokud na peří nejsou vidět perožrouť ani jejich vajíčka, ale na praporcovém peří jsou zřetelné prořídle oblasti

(viditelné proti světlu), nemusí se jednat o současné napadení perožrouť. Tyto změny zůstávají i po ošetření až do příštího přepeření.

Perožrouť tedy poškozují peří, postižení holubi jsou neklidní, mezi jednotlivými závody hůře regenerují a jsou proti nenapadeným holubům v nevýhodě. Málo známe také je, že při masivním napadení perožrouť může dojít k takovému poškození peří, že se zvýší energetické ztráty až o 8,5%. Další problém je, že holubi s výrazným napadením ektoparazity jsou méně atraktivní pro druhé pohlaví a párování tak může být ztížené.

Všenky

Méně známe ale je, že parazité mohou být také na kostrči holubů. V tomto případě se jedná o menšího parazita „všenky“. V normálním případě se vyskytují jenom zde a nejsou identické s parazity na křídle. Jsou kulatější, menší a hnědé trochu světleji. K úplné kontrole chovatele na ektoparazity tedy patří i kontrola peří na kostrči. Nejlépe je najít je tak, když vezmeme holuba do rukou a opatrně jej odkloníme. Tam kde se peří rozevře je na konci zad kostrční žláza a v jejím okolí jsou parazité.

Přepeření bohužel není pro holuby prostředkem k tomu se parazitů jednorázově zbavit. Parazitě na holubech zůstávají a napadají okamžitě nové peří. Zde je na tahu chovatele, ten musí v pravý čas pře přepeřením svoje holuby kontrolovat a proti napadení zakročit. Vždyť nové peří musí celý rok vydržet a přenést závodníky úspěšně závodní sezónou.

Ošetření

Proti perožroutům jsou nejúspěšnější takové preparáty, které je možno do peří nastříkat. Perožrouti požírají výhradně peří a šupinky z kůže, s látkami obsaženými v krvi nepřichází do styku. Produkty „Spot on“ (jedna kapka) jsou z tohoto důvodu proti perožroutům nedostatečné. Sprej, který použijete, je třeba nastříkat pod obě křídla, na záda v okolí kostrče a pod břicho. Velmi důležitá je ochrana hlavy, očí a dýchacích cest, ty nesmí být postříkány. Sprej se rozptýlí jako tenký film na peří a kůži a kontakt s ním perožrouty zahubí. Pokud však necháte holuby v prvních dvou až třech týdnech se vykoupat, účinná látka se vyplaví a účinek se ztratí. Při řádném použití přípravku zůstává ochrana dost dlouho stabilní a dojde tak k usmrcení i nové generace perožroutů vylíhlých mezitím z vajíček. Pravidelné kontroly peří jsou i po ošetření důležité, jen jedním ošetřením, jakýmkoliv preparátem, není možné zajistit měsíce trvající ochranu. Perožrouti nepřežijí příliš dlouho mimo peří holuba, přesto bývá velmi urputný problém holubník zcela bezzbytku vyčistit.

Dr. Elisabeth Peus
DV Taubenklinik

Die Brieftaube 42/2013
překlad Jaroslav Novotný

Pozn. překladatele:
Perožrouti - Řád Phthiraptera, Péřovky
Všenky - Řád Phthiraptera, Péřovky

Poznámka veterináře

Opatření proti všem zevním cizopasníkům lze shrnout do několika zásad. Hlavní důraz klademe na to, abychom zamezili vývoji cizopasníků. Tedy prevenci, která spočívá hlavně v důsledné hygieně holubníku, pravidelném čištění, odstraňování starých hnízd a řádné desinfekci stěn holubníku i jeho vnitřního zařízení některým insekticidním přípravkem.

K ošetření holubů se používají preparáty obsahující přirozené pyretriny, nebo jejich syntetické analogy (Arpalit, Bio-Kill). K ošetření prostředí je výhodné používat Neostomosan v koncentraci 25 ml na 10 lt vody. Postřik je nutné opakovat!!

Nejvýhodnější dobou k provedení preventivní dezinfekce je konec závodní sezóny a potom také počátek jara před párováním. Vhodné je taktéž dopřát holubům koupel, do které přidáme odvar mateřídoušky nebo máty pepřové, ty cizopasníky odpuzují. Podobně působí i ořechové listy do hnízd.

MVDr. Michael Polášek